Openbaar Zaaknummer: Z/26/380582

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Advies Stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0

Collegedatum: 22 september 2026

Kernboodschap
De stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 heeft onderzoek laten doen naar waar in de toekomst extra ruimt voor de rivier nodig is. Dit onderzoek is nu afgerond. De stuurgroep heeft op 17 september ingestemd met de adviezen aan de minister met betrekking tot de benodigde binnendijkse ruimte. Met betrekking tot het bestaande reserveringsgebied Overasselt (Wijchen) stelt de stuurgroep aan de minister voordat deze ruimte behouden én uitgebreid dient te worden. Deze uitbreiding zal zijn in de vorm van een bypass richting Niftrik (zie bijlage 3). De minister neemt naar verwachting in december 2026 een besluit. Het gaat op dit moment alleen nog om een globale locatie en de oplossingsrichting en niet de begrenzing van het nieuwe reserveringsgebied.

Samen met de gemeente Heumen, het Waterschap, de Provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio starten we een gebiedsproces om de belangen van de gebiedspartners, onze inwoners en de regio in het proces van het ministerie borgen.

Op 23 september 2026 maakt het ministerie de stukken uit het onderzoek en de adviezen richting de minister openbaar.

Op 29 september 2026 vindt op verzoek van de gemeenten Wijchen en Heumen een radenbijeenkomst plaats over het advies van de stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0. Het initiatief voor het organiseren van één bijeenkomst voor beide gemeenten komt van het ministerie. De stukken bij deze informatienota dienen ter voorbereiding op de gezamenlijke radenbijeenkomst.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
26-5-2026	(Z/26/342782) Stand van zaken proces Ruimte voor de Rivier 2.0 (inclusief bijlagen vanuit het ministerie)
2-2-2026	(Z/26/336952) Brief van het college Wijchen aan de minister van I&W in reactie op het proces RvR2.0

Toelichting

Aanleiding
In het verleden (2006) zijn in het kader van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) reserveringsgebieden aangewezen voor waterretentie. Deze gebieden

zijn gereserveerd voor toekomstige opvang van water uit de rivieren, in het geval van hoogwater. In de gebieden gelden beperkingen ten aanzien van grootschalige en kapitaalintensieve ontwikkeling om het gebied beschikbaar te houden voor toekomstige wateropvang.

Eén van die gebieden ligt op het grondgebied van de gemeente Heumen en Wijchen; retentiegebied Overasselt (Wijchen). De bestaande reservering Overasselt (Wijchen) was ontworpen als berging voor water. Nederland krijgt door klimaatverandering vaker te maken met extreem hoogwater. Daarom heeft het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 (RvdR2.0) onderzocht waar in de toekomst extra ruimte voor de rivier nodig is. Het gaat op dit moment om het reserveren van mogelijk extra ruimte, nog niet om de uitvoering.

Gelet op de maatschappelijke impact van mogelijke toekomstige rivierverruimende maatregelen, maar óók de impact van de beperkingen in het geval van een aanvullende reservering, heeft het college van Wijchen eerder aan het ministerie nadrukkelijk gevraagd om een zorgvuldig proces én tijdige en heldere communicatie met de omgeving. Wij hebben dit onder meer verwoord in de bestuurlijke brief van het College van B&W aan de minister van I&W (bijlage 5).

Op 26 mei 2026 heeft het college uw gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken rondom het proces RvdR2.0. Dit bestond uit een informatiepakket van het ministerie van I&W, met daarbij een vertrouwelijke bijlage.

Genomen besluit
Op 17 september 2026 heeft de Stuurgroep RvdR2.0 het besluit genomen in te stemmen met de adviezen aan de minister met betrekking tot de benodigde binnendijkse ruimte.

Voor het reserveringsgebied Overasselt (Wijchen) wordt voorgesteld om de reservering uit te breiden. In de factsheet van het ministerie (bijlage 3) wordt beschreven waar het programma Ruimte voor de Rivier 2.0 nu aan denkt om ervoor te zorgen dat het water zakt in de Maas ten tijde van hoogwater. Dit om onder andere de historische kern van Grave te beschermen.

Er moet meer ruimte gecreëerd worden, specifiek bij ons deel van de Maas omdat de Maas bij Overasselt- Niftrik smal is. Dat kan met de aanleg van een omleiding, ook wel een bypass genoemd. Dit is een extra geul waar water doorheen kan stromen als het water in de rivier hoog staat. Deze bypass leidt dan een deel van het water om Overasselt heen. Om de aanleg van een bypass in de toekomst mogelijk te maken, moet de huidige reservering bij Overasselt doorgetrokken worden naar Niftrik.

Voor de andere reserveringsgebieden aan de Bedijkte Maas, het deel van de Maas waar Wijchen aan ligt, stelt de stuurgroep Ruimte voor de Rivier 2.0 voor een deel te laten vervallen (Keent, Hedel en Drongelen) en een deel te behouden (Kraaijenbergse Plassen-West, Dijkverlegging Kraaijenbergse Plassen, Dijkteruglegging Overasselt, Alem, Moordhuizen en Bokhoven).

Dit betekent dat de meeste impact van dit besluit aan de Maas bij de gemeenten Wijchen en Heumen komt te liggen.

Gevolgen
Het betreft op dit moment een voorstel voor uitbreiding van het reserveringsgebied Overasselt (Wijchen). Wat de precies gevolgen zullen zijn, is op dit moment nog niet bekend. In de komende periode moet steeds meer inzichtelijk worden wat de gevolgen zullen zijn. Daarbij wordt gekeken naar de grenzen van de nieuwe reservering, de

(on)mogelijkheden van het gebied ten tijde van de reservering en de uiteindelijke ontwikkeling en fasering van de uitvoering van de maatregelen.

Met de publicatie van deze documenten op 23 september, om 14:00u, is de informatie openbaar en daarmee is de geheimhouding die lag op de informatie uit de besloten raadsvergadering van 29 januari 2026 opgeheven. Dit geldt ook voor de geheimhouding die is gelegd op Bijlage 3 Informatiepakket deel 2 Riviergemeenten Bedijkte Maas – Ruimte voor de Rivier 2.0 bij de informatienota Stand van Zaken proces RvdR2 van 26 mei 2026. Uw gemeenteraad heeft hier al een besluit over genomen.

Communicatie
Het ministerie plaatst een nieuwsbericht op de website van Ruimte voor de Rivier 2.0 op 23 september om 14:00u. Daar zijn op dat moment ook alle documenten te vinden.

Op 1 oktober 2026 van 10:00u – 12:30u organiseert het ministerie een openbaar webinar voor alle geïnteresseerden. Aanmelden voor de webinar kan hier.

Als gemeente zijn we geen opdrachtgever van het onderzoek en nemen wij hierover geen besluit. Wij zijn geen afzender van de informatie die nu toegestuurd is. Wel zullen we onze communicatiekanalen inzetten, om ervoor te zorgen dat de informatie onze inwoners bereikt. Dit doen we door:

- De pagina op onze website (Ruimte voor de Rivier 2.0 | Gemeente Wijchen) te actualiseren met daarop de recente informatie, inclusief de factsheet, en doorverwijzing naar de site van RvdR2.0
- Op de gemeentepagina in de Wegwijs van 30 september een bericht te plaatsen over dit project en de online webinar van 1 oktober.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het besluit dat op 17 september 2026 is genomen, geeft een eerste richting: waar moet de rivier op termijn meer ruimte krijgen om water op de lange termijn goed te kunnen blijven afvoeren? In de factsheet (bijlage 3) is te lezen dat vanaf 2027, na besluit van de minister eind 2026, in overleg met gemeenten, provincies en waterschappen de precieze begrenzing van de aangepaste en nieuwe reserveringsgebieden bepaald wordt.

Samen met de gemeente Heumen, het Waterschap, Provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio starten we op korte termijn met een gebiedsproces om de verdere uitwerking in samenhang met de ruimtelijke opgaven van het gebied en de regio te bezien en te onderzoeken. De belangen van de gebiedspartners, onze inwoners en de regio willen we daarmee in het proces van het ministerie borgen.

Geheimhouding:
n.v.t.

Bijlagen:
Bijlage 1: Brief college programma Ruimte voor de Rivier 2.0
Bijlage 2: Achtergrondinformatiepakket Ruimte voor de Rivier 2.0
Bijlage 3: RvdR2.0 Factsheet Overasselt-Niftrik
Bijlage 4: Overzichtskaart globale locaties
Bijlage 5: Reactie gemeente Wijchen bij Ruimte voor de Rivier 2.0